

Årsrapport for prosjekt JaktLierne - 2015.

Innledning

Prosjekt JaktLierne ble etablert i slutten av 2013, som et samarbeid mellom grunneiere, jegere, fjellstyrene i Lierne, Lierne kommune og Høgskolen i Nord- Trøndelag. Hovedmålsettingen med prosjektet er å gjennomføre tiltak som skal *«gi utslag i reduserte smårovviltbestander og økt hønsfuglproduksjon, sammenlignet med områder hvor tilsvarende tiltak ikke gjennomføres»*. Prosjektet har nå gjennomført første driftsår, med stor aktivitet og god respons fra både jegere, grunneiere og befolkningen forøvrig.

Organisering

Styret har bestått av:

- Arnodd Lillemark, styreleder/Fjellstyrene i Lierne
- Kåre Totland, grunneier
- Sten Arthur Sælør, grunneier
- Lillian Bergli, jegerkontakt Sørli
- Arve Åness, jegerkontakt Nordli
- Andreas Leistad, Lierne kommune
- Arne Otto Sandmo, IT- ansvarlig
- Pål Moa, HINT/FoU- ansvarlig
- Nils Vidar Bratlandsmo, prosjektleder/Fjellstyrene i Lierne

Arbeidsutvalget (AU) har bestått av:

- Arve Åness, leder og jegerkontakt Nordli
- Lillian Bergli, jegerkontakt Sørli
- Nils Vidar Bratlandsmo, prosjektleder
- Andreas Leistad, Lierne kommune
- Arne Otto Sandmo, IT-ansvarlig

Grendekontakter:

- Tunnsjøen: Roger Granli og Leif Tore Reitan
- Kvelia: Jon Sigvart Kveli og Joar Kløvjan
- Nordli øst: Jens Martin Ness og Bjørn Evert Holand
- Nordli vest: Jan Bjørnar Totsås og Lina Kvetangen
- Sørli øst: Leif Arnold Lyngstad og Leo Lyngstad
- Sørli vest: Ørjan Sundvik og Sten Arne Skogmo
- Sørli sør: Gunn Anita Sundvik og Runar Lindmo

Gjennomførte tiltak

I oppstartsfasen har det vært viktig å få etablert en god organisering, med sterk forankring både hos grunneiere, jegere og andre som har interesser i småviltjakt, smårovviltjakt og viltforvaltning generelt. Det ble derfor blant annet gjennomført informasjonsmøter i Nordli og Sørli, med til sammen over 100 fremmøtte. Prosjektet har fått omtale i Linytt, Trønderavisa, Namdalsavisa, diverse nettsider, jaktradioen og på sosiale medier.

Igangsatte tiltak i 2015 er prioritert med utgangspunkt i prosjektbeskrivelsen, og det har vært fokus på at tiltak skal ha langsiktig effekt og en høy kostnad-/nytteeffekt.

A. Organisering, kunnskap, formidling og jaktkultur

Hjemmeside og FB

Det er lagt forholdsvis mye ressurser i å få etablert en godt fungerende hjemmeside, som kilde for kunnskaps- og informasjonsformidling. Arne Otto Sandmo har hatt hovedansvar for oppbygging og design, men flere har bidratt med nyheter, artikler og stoff. Nettsidløsningen er levert av Smart-Media AS. Hjemmesiden har en egen kunnskapsside hvor det er samlet mye relevant fagstoff, artikler, filmer, bilder og lenker til kunnskap om ulike jakt- og fangstformer på smårovvilt.

Det ble tidlig laget en egen Facebook-gruppe for prosjektet, som pr. 31.12.2015 har ca. 1150 «følgere». FB- siden brukes aktivt for å nå ut med informasjon, men kanskje like viktig for å markedsføre og synliggjøre resultater og gode jakthistorier.

Foredrag om lokking

I februar ble det invitert til jaktkveld på Lierne samfunnshus, med «lokking av rev» som hovedtema. Tor Ola Dehli fra firmaet «storfangst» var invitert som foredragsholder og det møtte over 60 tilhørere. I tillegg til foredraget ble det informert om JaktiLierneprosjektet og om tiltakene som er satt i gang eller er under planlegging.

Møter med grunneierlag og elgjaktlag

Prosjektleder og leder i AU har vært på elgjaktmøter og møter med grunneierlag for å sikre god forankring, presentere prosjektet og for å forberede tiltak som JaktiLiernekortet og innsamling av slakteavfall fra elgjakta.

Premiekveld og foredrag

7. mai ble det arrangert ny jaktkveld med oppsummering og statistikk for jaktåret 2014/2015, og med premiering for årets fangst. Arrangementet fant sted på Lierne Gjestegård med ca. 30 jegere tilstede. Det ble utdelt følgende utmerkelser og premier:

1. Skuddpremieutbetalinger på til sammen 60 000,-.
2. Årets smårovviltjeger (mest poeng totalt), som ble Ole Ivar Ness med 146 poeng.
3. Årets mårjeger, som ble Arne Otto Sandmo med 8 mårer
4. Årets revejeger, som ble Oddvar Aagård med 10 rever.
5. Årets ungdomsjeger, som ble Jens Berglund med 10 poeng.
6. Det ble også trukket på diverse sponsorpremier og andre utmerkelser.

Norsk Institutt for naturforskning v/Nina Eide var invitert til å holde et foredrag om rødrevens biologi og om rødrevforskningen som er gjort i Lierne over de siste 4-5 årene.

Kurs i pelsing av mår

Det ble i mars gjennomført temakveld med fokus på pelsing av mår. Kurset ble avholdt på Sandmoen. Innhold og gjennomføring var vellykket, men dårlig «timing» og litt for lite markedsføring får ta skylda for dårlig oppmøte. Tiltaket vil bli prøvd igjen i 2016.

Ny skuddpremieordning og fellingsbørs

Fra og med sesongen 2014/2015 overtok prosjektet skuddpremieordningen for Lierne kommune, som Fjellstyrene i Lierne har driftet og hatt ansvaret for i mange 10- år. Den nye ordningen er budsjettstyrt for å ha en viss kontroll over beløpene som skal utbetales for hvert år. Det betyr at det kan bli forholdsvis små utbetalinger pr. dyr i år med store bestander/mange fellinger og forholdsvis store utbetalinger pr. dyr i år med små bestander/få fellinger.

• Rev:	136 stk.	242,- pr. rev
• Mår:	59 stk.	242,- pr. mår
• Mink:	19 stk.	145,- pr. mink
• Grevling:	8 stk.	145,- pr. grevling
• Røyskatt:	17 stk.	48,- pr. røyskatt
• Kråke:	121 stk.	48,- pr. kråke
• Korp:	50 stk.	48,- pr. korp.

Den nye fellingsbørsen på www.jaktilierne.no har vært svært viktig for å skape både interesse, oppmerksomhet og status.

Foredrag om jakt med hund v/Rasmus Bostrøm

4. desember ble det arrangert nok en JaktiLiernekveld på Lierne samfunnshus, med «jakt på smårovvilt med hund» som hovedtema. Rasmus Bostrøm var foredragsholder for ca. 110 tilhørende. Ungdommer under 20 år hadde gratis inngang.

Årets revejeger: Oddvar Aagård.

B. Motivere og legge til rette for mer effektiv og intensiv jakt på smårovvilt

Grunneiersamarbeid om JaktiLierne-kortet

Det er en klar målsetting å få etablert et eget jaktkort for smårovvilt, som dekker inntil 100% av arealene i kommunen. Grunneierne er derfor i løpet av høsten 2015 utfordret på å stille jaktretten på sin eiendom til disposisjon for prosjektet, i prosjektperioden. Pr. 31.12.2015 er over 70% av arealene med i ordningen og det skal jobbes videre med å komplettere «kartet» i 2016. JaktiLiernekortet, for henholdsvis Nordli og Sørli, er i salg på www.inatur.no for 200,- pr. år. Pr. 31.12.2015 er det solgt 20 jaktkort.

Lierne kommune har lagt til rette med grunneieroversikt og kartløsninger, mens grendekontakter har gjort hovedjobben med å samle inn grunneiertillatelser. Tilbakemeldinger viser at grunneierne støtter opp om, og er svært positiv til tiltaket.

Innhenting og distribusjon av åte

Tilgang til åte har vært en begrensende faktor for å få til effektiv jakt og fangst av smårovvilt. Vinteren 2015 ble det derfor tatt kontakt med NSB på Grong for å få tilgang til togpåkjørt elg, rein og rådyr. Prosjektet fikk tilgang til ca. 15 elger som ble fraktet til Lierne, og som ble fordelt til Tunnsjøen, Sørli og Nordli. Evaluering av ordningen viser at det kan være uhensiktsmessig å bruke såpass store åter for revejakt, og at det kan ha uheldige konsekvenser om såpass store åter ikke blir jaktet effektivt på. Det er derfor lite aktuelt å videreføre dette tiltaket.

For å erstatte ordningen med togpåkjørte elgkadaver er det i løpet av høsten 2015 samlet inn slakteavfall fra elgjakta, for bruk som åte. Innmat og vom av elg er frosset ned i sekker på 10 – 50 kg. Det er i tillegg hentet/samlet inn kasser av slakteavfall fra nedskjæring av elg og rein fra Li-vilt, Li-snadder og Trevik.

For å kunne håndtere slike mengder med åte har prosjektet kjøpt inn 2 stk. frysecontainere på 20 fot som er plassert i Sørli og Nordli, henholdsvis på Lierne Tre og Jule industriområde. Begge containerne ble satt i drift i forkant av elgjakta og driftes av grendekontakter/AU.

Grendekontakter har ansvaret for å distribuere åte til jegere som ønsker å få tilgang.

Utlån av grevlingbur og feller

Prosjektet har administrert utlån av ca. 60 mårfeller og 5 grevlingbur som stort sett er satt i bruk. Det har vært hovedprioritet på utlån til ungdommer, men også andre har fått låne feller. Det er ukjent hvor mye det er fanget i ulånsfellene.

Jaktdag med støver og hihund

Lørdag 5. desember ble det arrangert åpen revejaktdag med støver og hihund. 85 jegere fordelt på 10 jaktlag var med på jakta, som foregikk over hele kommunen. Jakta ble planlagt og organisert allerede på fredagskveld i forbindelse med foredraget. Hvert av jaktlagene hadde egen jaktleder og egen hundeansvarlig.

På kvelden ble det arrangert jegermiddag og oppsummering av jakta, på Gale-rie. 55 deltakere fikk med seg spennende referater fra alle jaktlagene, presentert både med prat, bilder og video. Kvelden ble

avsluttet med sosialt samvær og jaktprat utover nattetimene. Totalt 6 rever ble felt under jakta, hvorav 2 ble skutt av 15 åringer under opplæring.

I etterkant av jakta ble det gjennomført en spørreundersøkelse/evaluering av arrangementet. Tilbakemeldingene var svært positive og det planlegges derfor med tilsvarende arrangement også i 2016, men da over 2 jaktdager.

Grendekontakter var sentrale og delaktige i både forarbeid og gjennomføring av hele arrangementshelga.

Hunderessursgruppe/ettersøk

En gruppe hundeførere har sagt seg villige til å organisere en ettersøksordning for jakt på skadet rev. Det er ikke til å unngå at rev skadeskyles og det anses derfor som gunstig å ha en slik ordning på plass. Ettersøksgruppa har hatt 3 (?) oppdrag i løpet av sesongen, hvor 2 har endt med felling av skadet rev.

Fra jaktdag med støver og hihund. Jaktlag «Støvika».

C. Begrense menneskeskapte matkilder som gir «unormal» høy produksjon av smårovvilt

Innsamling av slakteavfall fra elgjakta

For å begrense produksjon av smårovvilt som rev og mår, er det viktig å begrense den sterkt økende mattilgangen som smårovviltet har fått over de siste 10- årene. Det ble derfor organisert en frivillig ordning med innsamling av slakteavfall fra elgjakta, hvor elgjegerne har tatt med slakteavfallet ned fra skogen og levert ved frysecontainere i Nordli og Sørli.

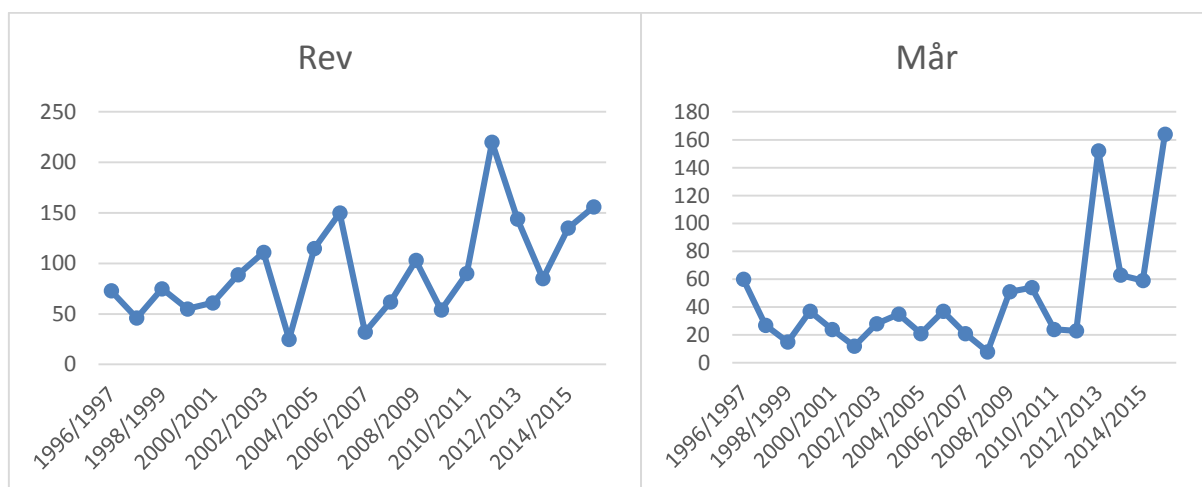
Det ble informert om ordningen kort tid før jakta, og det ble delt ut plastsekker, merkelapper og strips til elgjegerne bare få dager før jakta. Elgjegerne har støttet opp om ordningen, noe resultatet viser: Over 4,5 tonn med slakteavfall ble samlet inn i frysecontainerne, i tillegg til ca 1-2 tonn ble tatt ned og tatt i bruk som åte direkte. Dette gir smårovviltjegerne ubegrenset tilgang til åte, samtidig som det blir mindre tilgjengelig mat for rev og mår i inngangen til vinteren.

Fellingsstatistikker

Fellingsresultatene for 2015/2016 viser et rekordhøye fellingstall på flere arter, og skyldes mest sannsynlig økt innsats. Uten at det er dokumentert, tyder mye på at det er mange nye fangstmenn og at mange har økt innsatsen. Noen sentrale tall (mer utfyllende på www.jakttilierne.no):

Antall felte

Rev	156 stk
Mink	33 stk
Kråke	183 stk
Røyskatt	282 stk
Mår	164 stk
Ravn	68 stk
Grevling	6 stk

Økonomi

Prosjektet har i 2015 hatt en omsetning på 475 260,78, hvor de største utgiftspostene har vært kjøp av tjenester (administrasjon), kursholdere, inventar/utstyr og diverse tilskudd. Inntekter kommer primært som tilskudd fra prosjekteiere og samarbeidspartnere, samt noe fra salg og billettinntekter. Resultatet viser et underskudd på 9 392,24. Det er naturlig og forventet at de største kostnader kommer tidlig i prosjektperioden.

Forskning og utvikling

Å påvise effekter av tiltakene er en stor utfordring, men et likevel et viktig delmål i prosjektet. Nord-Universitetet har hovedansvar for FOU-arbeidet i prosjektet, hvor det er etablert samarbeidsrelasjoner både til Høgskolen i Hedemark og Norsk institutt for naturforskning (NINA) gjennom parallelle prosjekter som foregår i Lierne og omegn (fjellrypeprosjekt, viltkameraprojekt, felles fjellrev mv.) Av relevant datainnsamling kan nevnes:

- Snøsporing av rev og mår i januar og mars, i regi av Jakt i Lierne
- Innsamling av ulike data fra fangst og felling av smårovvilt, i regi av Jakt i Lierne
- Triangeltekst i fjellområder (Hestkjølen og Blåfjella), i regi av NINA og Felles Fjellrevprosjektet.
- Kameraovervåking av hønsefuglreir, inklusive ekstrasatsing på radiomerking og oppfølging av liryper i 2015 – 2017. Samarbeid med Høgskolen i Hedemark og Nord- universitetet
- Smågnagetakst i juni/september, i regi av Ole Jakob Sørensen/Nord- universitetet.
- Hønsefugltakster, i regi av Fjellstyrene i Lierne.
- Pilotprosjekt på tetthetsberegning av rødrev, i regi av NINA.

Det er i tillegg startet et arbeid med å få tilsvarende datainnsamling i referanseområder.

Sluttord

Prosjektet har gjennomført første driftsår og det har vært stor aktivitet og stort engasjement rundt tiltakene som er påbegynt og/eller gjennomført. Uten at det er gjort noen eksakt kartlegging så er det rimelig å kunne påstå at innsatsen og interessen for smårovviltjakta i Lierne allerede er sterkt økende. Så vil tiden vise hvor mye det gir seg utslag i økte fellingsresultater.

En av de store utfordringene er å kunne registrere og dokumentere effekter av at det nå tas ut flere småviltpredatorer. Det er satt i gang flere registreringer som kan gi oss grunnlag for å si noe om det i slutten av prosjektet, samtidig som det er gjort et stort arbeid på å organisere og systematisere historiske data fra relevante registreringer. NINA vil i samarbeid med JaktiLierneprosjektet og Fjellstyrene i Lierne gjennomføre et spennende pilotprosjekt i 2016, med tanke på estimering av rødrevtettheten i kommunen, og som vil kunne styrke ytterligere datagrunnlaget vi har å jobbe med.

Styret vil til slutt takke samarbeidspartnere, bidragsytere, grendekontakter, jegere og grunneiere for stort engasjement og nødvendig oppslutning om prosjektet.

Fra JaktiLierne-kveld, med fokus på pelsing av mår.

Lierne den 01. mai 2016.

Arnodd Lillemark, styreleder.

Nils Vidar Bratlandsmo, prosjektleder.

